

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI



UKA2025/7

14.Nov.2025

Mariane Paviassen Jensen

2026-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut

(Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoq)

Pingajussaaneerinninnermi oqaaseqaat.

Inuit Ataqtiginni pingaaruteqarlunnartuuttipparput nunatsinni aningaasaqarniarnerup ajornartooqqanerata nalaanni innuttaasunit eqqornerluinnginnissaq.

Akileraarutip qaffanneqannginnissaa, aammalu akitsuutini pilersitsisoqannginnissaa.

Siullermeerinninnermi oqaatigisagut ilaatigut qulequtanngorlugit makku oqaatigaagut:

Allaffissornerujussuaq, Piginneqatigiiffiit. Meeqqat inuussutut, ilaqutariillu, Utoqqartatsinnut tunngasut, Akileraartarnek, akiitsut amerliartorneri, Atornerluinerni katsorsaaneq, Ilinniartitaaneq, Nammineernerusinnaaneq, Isertitaasartut amerlisariaqarneri, Sineriak puigornagu aningaasanik inatsimmi sulinissaq, Danskit aningaasaliisarnarat, Angallannikkut unamminartut, aammalu siunissatta qaammasuunera eqqaammassagipput.

Aappassaaneerinninnermilu oqaatsitta ilaat ukuupput:

Inuit Ataqtigii pingaartittuarparput inuiaat nukittuut, imminut pilersorsinnaasut imminullu tatigisut tunngavissaqartittuassallugit. Inuiaat nukittuut pisariaqartippagut, nukittuut kivitseqataasinnaasut, ilaminnut pisariaqartitsisunut kivitseqataasinnaasut.

Inuiaat nukittuut ingerlajuarnaranni, inerisartuarnaranni inuiattut sanngiillisagaasimanerput uppersarneqartalersoq eqqartoreerparput. Orsugiammik annissuiarsimaneq, nunaqarfinnik matooraasimanerit, inatsisitigut ataataqanngitsut, akuerseqqaarani meerarsianngortitsisarsimanerit, pinngitsaaliilluni meeqqanik arsarinninnerit, maannalu uppersarsarput, akuersisimanngitsunik spiralilersuisimanerit uppersarsineqarput. Tamakkuninnga danskit akisussaasuusut uppersarneqarput.

Inuit Ataqtiginni peqqinnisaqarfiup pitsaasumik ingerlalnissaa pillugu sulisimaqaagut. Partiit akimorlugit suleqatigiinnissaq piviusunngortissimavarput. Danskit peqqinnisaqarfitsinnut pisussaaffeqarnerannik oqaluuttuarsimavagut piumasaqarfigalugillu. Maannalu suliaqut kinguneqarput. Qanortoq danskit aningaasaliinerat kisiat isumalluutiginaq peqqinnisaqarfik

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI



pitsaasumik ingerlanissaa partiit tamattaalluta anguniartuarisigu. Napparsimasut taama sullisissallugit pisussaaffeqarpugu.

Inuit Ataqatigiinniit nuannaarutigaarput partiit Demokraatit, Atassut, Siumukkut peqatigalugit Aningaasanut inatsisissamik aappaagumut atuuttussamik isumaqatigiissuteqarsinnaasimagatta.

Naalakkersuisuutitatta qujanartumik partiinik annertuumik tusaaniarluni aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi siullermeerneraniit aappassaaneerneranut maannalu pingajussaaneernissaannut katersuutitsiniarluni ulapissimanerata kingorna maanna amerlanerussuteqartuusugut akisussaassuseqarluta suleqatigiissinnaalluta naapperiaasinnaasimallutalu sulisimanitsinnik naammassinnilluni ulapissimanera qujassutigivarput.

Inuit ataqatigiinniit qinigaaffik kingullerni innuttaasunut akileraartarnikkut aaqqissuuseqqinnikkut siuttuunitta nalaani suliat aallartissimasatsinni inuiaqatigiinnut 360.mio-ninik inuit kaasarmiinnut toqqaannartumik utertitsisinnaasimagatta.

Qinikkatut tamatta soqutisarput ataasiuvoq, tassaammammi nunatta innuttaasa pitsaasumik atugaqarnissaat soqutigilluinnarparput Inuit Ataqatigiinniit ulluinnarni atukkanik ajorseriaataangitsumik innarliingitsumik pitsanngoriartortuortoqartariaqarnera anguniakkatsinnut ilaalluinnartuuvuq.

Aningaasanut inatsisissap siunnersuutaaqaarneraniit naammassinissaata tungaanut allanngortitat amerlapput, pingajussaaneernerani isumaqatigiissummut aamma inuit Ataqatigiit anguniagaannut tulluurtumik naammassisaqalernerput nuannersutut oqaatigissavarput.

Aningaasanut inatsisissami aappassaaneerinninnermi allannguutissatut siunnersuutit: 112-inik saqqummiussisoqarpoq. Pingajussaaneernerani allannguutissatut siunnersuutit 54-it suliarineqarput, Inuit ataqatigiinniit siullermeerneqarneraniit aappassaaneerneqarneranut aammalu partiit isumaqatigiissuteqarlutik atsioqatigiinneranni misigisimavugut annertuumik sunniuteqarsimalluta, soorunami partiit assigiinneqisugut aamma pinngitsoorata pilliuteqartariaqarsimanerput aqqusaarparput, aammali piumasatta tamakkiisumik pisinnaanginneri nalunneqqissaarparput, tassa innuttaasunit qinigaavugut sullissisussaatailluta imminuinnaq parteerpulluunniit kisiat sullissinnaanagu inuiaqatigiillit tamakkerlugit sulissussaataitassatut qinigaavugut.

Ulluinnarni inuit atugaat eqqorneqarnerlunnginnissaanik angusaqarpugut innuttaasut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi ukip tulluanut atuuttussami akileraarnerulernaviangillat aamma nioqqutissat akitsorneqarnissaannik sumilluunniit isumaqatigiissummik nassaasaqanngilaq.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI



KNi. Nioqqutissanik pilersuineranut tunngatillugu ukiorpassuarni sullissinissamut isumaqatigiissutaasartup ullutsinnut naleqqunna misissorneqassaaq tassuunakkut qulaarneqassaaq sukkot pitsanngorsaasoqarsinnaanersoq, nioqqutissat akiisa qaffakkaluttuinnarnerinut suliaasaq attuumaassuteqartipparput, aammali NEQI A/S-ip Narsamiittup ukiorpaalussuarni amigartooruteqartuarluni ingerlajuarnera attanneqarsinnaasunngortinneqarnissaannut suliniuteqarnissat suliarineqartussanut ilaavoq.

Aalisarnermi ineriartortitsinissamut periarfissannik ujartuivugut, sinerissallu qanittuani aalisarnerup ineriartortinneqarnissaata nanginneqarnissaa isumaqatigiissutaasumut ilaalerpoq suleqatigiissitap pioreersup suliaminik naammassinninnerani aningaasaliissarnermi sinaakkutit pitsanngorsarneqarnissaat immikkut ukkatarineqassalluni, pitsanngorsaanissat ilaattut isumaqatigiissutaavoq aalisartut namminneq pisuussutiginnngisaminnik aninngaaserivinni taarsigassarsinnaanngitsut umiatsiaaqqamut aningassaliinernik qulakkeerinninnissamut periarfissanik naalakkersuisut eqqummaarinniffeqarnissaat.

Aningaasaqarnerput patajaallisarniarlugu akisussaassuseqartumik aningaasaqarnikkut ingerlatsisariaqarpugut, aatsaat taamaliorutta anigaasalerumasagut qallittorsinnaavagut. Tamannalu pisussaaffittut isigaarput.

Anigaasat isumaqatiginninniarnermi aningaasat isumaqatigiissutit amerlanngikkaluartut ukiunut tullernut siunnerfileeqataallutalu piumasaqaateqarpugut.

Piumasaqaatigut arlaqarput pingaarnertulli piumasaqaatigivarput utoqqarnut tulluurtunik inissiaqalernissaq siunertarlugu Naalakkersuisut kommunit suleqatigalugit pilersaarusiornermut aamma pingaarnersiunermit suliaasanut kivitsisoqassasoq. Utoqqarnullu tunngatillugu ilanngullugu piumasaraarput utoqqartatta soraarnerusutisiaqalernerminni suli sulisinnaasutut misigisimagunik sulinissaminnut aporfigisartagaat peerneqassasoq, soorlu tamanna aamma inatsisartuni siunnersuutitsinnut ilaasoq.

Taamatuttaaq nunatsinni meerartaarnerup kajunginnarnerulernissaa anguniarlugu erninermit sulinngiffeqartarnermit inatsisit tamakkiisumik ernisartut atugarisaat tunngavingalugit nutarsarneqarnissaanik suliaqarnissaq siunniunneqarpoq. Tamanna uatsinnut pingaaruteqarpoq, nunarpummi inukilliartormat.

Takornariaqarnikkuttaaq isertitsinerunissarput piumasarivarput, takornariaqarnikkut akitsuutit qaffanneqarnissaata pinissaa pisussanngorpoq matumani unnuisarnermit akitsuut ukiup tulliani ukiup affaa kingullermi qaffanneqarnissaa angugatsigu. Takornariaqarneq inuussutissarsiutitut ineriartortillugu inatsisiliorsimavugut inatsisillu atuutsinneqarnerata nakkutigineqarnissaa piumasaralugutigu. Takornariaqarneq nakkutigisaasumik nunatsinni ingerlassaaq aamma

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI



innuttaasunut toqqissisimanassaaq, taamaammallu nakkutiginnittoqarnissanut suliniummut aallartitsinissamut aningaasaliineq anguarput.

Nunasiaataanerup kinguneranit timikkut tarnikkullu kingunerlutitsineq inuiaqatigiittut atugaraarput. Inuppassuit killissaminnik qaangiiffigitissimapput, kingunerluutillu kinguaariinni sulit malugineqarput, taamaammat Naalakkersuisuvut piumaffigaagut dankit naalakkersuisuinut inuiaqatigiittut mamisarnissatsinnut akisussaaffimmik kivitsisoqarnissaanik piumasaqaqqullugit.

Immut pilersornissamut aningaasaliinissaq aamma anguarput, maanna immunut pilersornermut periusissiap aningaasartalerneqarsinnaalissaaq. Sutigut tamatigut imminut pilersornikkut avataanit pisiassanik atuivallaarnerput annikillisarinnavaarput.

Tasiilami mittarfittaarnissamut naalakkersuisoqatigiit isumaqatigiissuteqarnerat tunngavingalugu pilersaarusiornissap aallartinnissaa aamma kissaatitta ilagaat, pisariaqarpormi tunumi inuussutissarsiutitigut aamma ineriartortitsinissaq.

Danskit nunatsinnut aningaasaleerusunnerat eqqarsaatigalugit oqaatigereersimavarput nuna nunanik allanik aningaasaqarnikkut isumalluuteqarpallaaruni nammineq aqussinnaasaat annikillisarput. Matumanili inuuniarnikkut aningaasaqarnitsigullu assorunnerput danskit aningaasaliiniarnerannut akuersilluta. Naalakkersuisut sinaakkutissatut aningaasaliinissamut isumaqatigiissuteqarsimanerat tunuliaqutserneqassappat partiit peqataatinneqarnissaat piumasaraarput, isumaqatigiissutinilu taamaattuni Naalakkersuisut atsioqateqannginnerminni partiinut isumaqatigiissuteqarsimanissaat pisariaqartoq naqissusersimallutigu.

Minnerunngitsumik nunatsinniit aningaasat nunatta avataanut aniasut annikillisarneqarnissaannut tunngasumik misissuisoqarnissaa pisariaqavissoq isumaqatiginninniarnermi ilanngullugu anguniarsimasarput isumaqatigiissummi siunnerfeqartumik ingerlanneqarsinnaalissammat.

Piumasaqaatigisimasagut arlaqartut taamatut pingaarnersiulluta saqqummiuppagut, naalakkersuisunut partiillu isumaqatiginninniaqatigiinnitsinnut qutsavigaagut.

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuut aningaasarliornitta nalaanaani partiit sisamaalluta isumaqatigiissutigisimasarput nuannaarutigaarput Naalakkersuisullu annertuumik naappitsisinnaalluta suliniuteqarsimaneranut qujalluta.

Qujanaq